

Et aktuelt emne set fra oven

Simpel og sikker fodring af søer i førestalden

INTRO

Intro og konklusion

Foderkurven skal sikre næringsstoffer til mælkeproduktionen, så den gennemsnitlige sø har et kontrolleret vægttab og mobilisering af rygsæk, men der findes ikke én korrekt foderkurve til diegivende søer - derved er den individuelle og daglige foderjustering evig aktuel. Den rette foderkurve sikrer en høj kuldtillvækst uden, at søen taber sig for meget. Netop mobilisering af rygsæk og vægttab kan have indflydelse på efterfølgende reproduktion, hvilket er årsagen til, at dette skal holdes indenfor et fornuftigt interval (vægttab ≤ 15 kg og tab af rygsæk ≤ 3 mm). Fastlæggelsen af foderkurven skal samtidig sikre, at søerne ikke fodres, så de tager på i førestalden.

De seneste års fokus på normer for protein og aminosyrer til diegivende søer har medført, at søernes mobilisering af protein kan holdes på et minimum, når søerne får den rigtige fodermængde. Dermed er den primære udfordring i dag at styre søernes mobilisering af rygsæk.

BLÅ BOG

Thomas Sønderby Bruun, specialkonsulent, Seges Svineproduktion

Thomas Sønderby Bruun er uddannet agronom og arbejder med ernæring af søer og polte samt reproduktion.

I afprøvninger indgår søens tab af rygsæk samt vægttab som vigtige parametre.

Den rigtige foderkurve styrer søernes mobilisering

Foder: Der er tre kriterier, man skal have fokus på ved fodring af diegivende søer.

Af Thomas Sønderby Bruun, specialkonsulent, Seges Svineproduktion

Ved fodring af diegivende søer er de tre væsentligste succeskriterier, at der tildeles den mængde foder, søen har behov for og, at foderet indeholder de næringsstoffer og den mængde energi, der er behov for.

Hvis søer gennem diegivningsperioden har et stort vægttab

(>15-25 kg vægttab), øges antallet af dage fra fravæning til løbning, og kuldstørrelsen i efterfølgende kuld kan falde. Det gælder specielt, hvis søerne har mobiliseret meget kropsprotein i diegivningsperioden.

Konsekvensen ved at anvende de nye normer indført i 2015 til 2017 er, at søerne vil få en minimal mobilisering af kropsprotein i diegivningsperioden, og derved optimeres den efterfølgende reproduktion.

En eller to blandinger?

Skal diegivende søer så fodres med fasefodring eller to-komponent fodring? Forsøg har vist, at behovet for både energi og protein varierer i løbet af diegivningsperioden. Specielt de første dage efter faring er forholdet rykket,

da søen har brug for mere energi i forhold til protein.

Derimod er der brug for mere protein relativt til energi, når mælkeproduktionen er på sit højeste (dag 14 til 19).

I forsøg med to-komponent fodring er der sammenlignet med fodring efter de tidligere danske normer på 6,0 og 6,6 g fordøjeligt lysin pr. FE, hvilket sidenhen har vist sig at være under søernes behov.

Hvis resultaterne ses i forhold til gældende normer, er der næppe samme positive effekt af at fodre søerne to-komponent.

Fysiologiske målinger i de seneste års normforsøg peger på, at søerne får lige rigeligt med protein i den første diegivningsuge og, at forsyningen derved er over behovet i den uge.

Jeg er ikke i tvivl om, at overforsyning med protein relativt til energi er problematisk, hvis foderstyrken er lav, men ved en fornuftig foderkurve har søen ingen problemer med at udskille et mindre overskud af protein.

Til gengæld vil konsekvensen af at underforsyne med protein og aminosyrer kunne aflæses direkte på kuldtillvæksten - det viser alle normforsøgene! Så min klare holdning er, at det for nuværende ikke kan svare sig at bruge ressourcer på hverken fasefodring eller to-komponent fodring i diegivningsperioden, når der ses på tilførslen af næringsstoffer.

Hvis der ønskes en mere fiberrig blanding omkring faring, kunne dette imidlertid tale for at anvende to blandinger til diegivende søer.

De seneste forsøg har vist, at tildeling af én ekstra FE i enten tidlig eller sen diegivning kan reducere vægttabet med cirka 0,5 kg. Afprøvninger har også vist, at i besætninger med meget lavt vægttab vil ekstra foder blot bi-

KONSEKVENSN FOR DIG

Tilpasning af foderkurven til diegivende søer

Flere afprøvninger har vist, at foderkurven til diegivende søer er besætningspecifik, fordi det er kuldtillvæksten og dermed søernes mælkeproduktion, der afgør søens daglige behov for energi og aminosyrer i diegivningsperioden.

Ved at kende den daglige kuldtillvækst og søernes tab af rygsæk (og vægt) i diegivningsperioden er det muligt at vurdere, om den anvendte foderkurve er optimal. Med den viden, vi har, kan foderkurven justeres, så der opnås et rygsækstab på 2-3 mm (vægttab på 5-15 kg), hvilket vil sikre en god efterfølgende reproduktion. En huskeregel baseret på nyere afprøvninger er, at uanset hvornår foderet tildeles i diegivningsperioden, så vil én ekstra FE kunne reducere vægttabet med ca. 0,5 kg forudsat, at vægttabet ligger i intervallet 10-20 kg.

To afprøvninger har på tværs af fire besætninger vist, at hverken en højere kurve i tidlig eller sen diegivning øger kuldtillvæksten - men, at foderkurven effektivt styrer søernes tab af rygsæk og vægt.

Har du ingen idé om, hvorvidt søerne taber sig eller tager på i diegivningsperioden, fordi du ikke måler rygsækstab eller vægttab, er der risiko for, at nogle søer reelt tager muskelmasse på i løbet af diegivningsperioden, og derved ender med at blive langt tungere end planlagt. Det vil koste ekstra foder til vedligehold i resten af søens levetid - og betyder dermed, at en større andel af det foder, der anvendes, går til vedligehold og ikke til fostre eller mælkeproduktion.

Forsøg har vist, at behovet for både energi og protein varierer i løbet af diegivningsperioden.

drage til en dårligere foderudnyttelse.

Samstemmende har flere afprøvninger vist, at mere foder ikke giver en højere kuldtillvækst. Din foderkurve bør fastlægges, så søerne ikke taber sig mere end 5 til 15 kg i løbet af diegivningsperioden og, at rygsækstab holdes på 2 til 3 mm.

Det er værd at have in mente, at en forøgelse af slutfoderstyrken på 1,25 FE pr. dag fra dag 15 til fravæning dag 25 vil reducere vægttabet med ca. 6 kg og rygsækstab med ca. 0,5 mm.